

ma sensitiva, terwijl hem door een bijzondere scheppingsdaad Gods op jonge leeftijd de anima rationalis of anima intellectiva eigen wordt.

Termen als instinct, affect, emotie, intentionaliteit en vele andere vinden in de middeleeuwse scholastiek hun oorsprong en behouden hun betekenis voor de beeldvorming van de ziel tot op deze dag.

De dualistische scheiding tussen lichaam en ziel, welke ons hele cultuurpatroon doortrokken heeft en welke bepalend is geworden voor de geldende communis opinio over lichaam en ziel, wordt gewoonlijk op rekening van Descartes gebracht. Inderdaad heeft hij op pregnante wijze beide uiteengelegd als immateriële, afmetingloze, ondeelbare *res cogitans* en als stoffelijke *res extensa*, daarbij opvattingen verwoordend, die al lange tijd in ontwikkeling waren.

3. Deze scheiding heeft sedert de aanvang van de 17de eeuw in hoge mate bijgedragen tot een snelle ontwikkeling van de geneeskunde der zgn. lichamelijke ziekten naast een twee eeuwen durende totale verwaarlozing van de geneeskunde der zgn. zielsziekten. De kwestie was niet, dat men de krankzinnigheid niet als krankheid, als ziekte erkende, maar dat men een beeld van de ziel had gevormd dat een geneeskundige benadering in een moderne zin niet verdroeg, op soortgelijke wijze als ook nu nog bepaalde mensen een beeld van het lichaam hebben dat onverenigbaar is met geneeskundige ingrepen als vaccinatie tegen pokken of polio, operaties, allopathisch medicijngebruik e.d. Het aardse lichaam wordt dank zij het dualistisch denken over de mens zo ver verwijderd geacht van het goddelijke, dat de mens met dit stuk materie vrijelijk handelen mag. De anatomie was met Vesalius al even eerder op gang gekomen, uiteraard op de lijken van van God verlaten misdadigers. (Het zijn tussen haakjes nog steeds de misdadigers, onder wie in landen als Amerika, de vrijwilligers voor wetenschappelijke experimenten op mensen gevonden worden). Met de beschrijving van de grote bloedsomloop door William Harvey werd een andere grootse bijdrage geleverd tot de ontwikkeling van de moderne geneeskunde van het lichaam en werd afgerekend met de Galenische leer der levensgeesten, waarbij werd aangenomen dat de *spiritus* vanuit de luchtpijp via de „*arteria venalis*” (d.i. de *vena pulmonalis*) in het linker hart kwam en dat het bloed zich heen en weer bewoog in de „*vena arterialis*” (d.i. de *arteria pulmonalis*), daarbij roet afgevend aan de longen. Het gelukte steeds beter om de bouw en verrichtingen van het lichaam te verklaren met wis- en natuurkundige begrippen en uit-